

El Diacrític | | Actualitzat el 11/12/2022 a les 19:05

?Esperant el Sagalés a Espinelves

Article d'Arnau Comajoan sobre la seva experiència anant a la Fira de l'Avet amb bus, acompanyada de reflexions sobre la importància que se li dona al transport públic en general. Spoiler: a la tornada els va deixar tirats a Espinelves | «El típic servei per complir l'expedient, poder dir que el transport públic existeix en aquests pobles i excusar-se en la poca demanda que una línia tan pèssima pot satisfer per negar ampliar el servei»

El bus 442, poc abans de sortir de l'estació de busos de Vic cap a Espinelves, divendres passat | Arnau Comajoan

El darrer divendres, publicava un article a El 9 Nou on tractava el paradigma encara vigent de la mobilitat a la comarca d'Osona, on el vehicle privat exerceix un gran predomini i la política d'oferir grans bosses d'aparcament que hi va associada, sovint en resposta al neguit de l'activitat comercial per garantir l'accessibilitat als municipis. La clau, no obstant, està en entendre que l'accessibilitat de les persones no ha de passar per l'accessibilitat en cotxe, la qual frena l'avang d'alternatives de la mobilitat sostenible com moure's en transport públic, en bicicleta, patinet i a peu, amb molt més futur davant la crisi ecològica en la qual ens estem endinsant.

En trobar-nos en aquests dies de començament de desembre, il·lustrava les reflexions amb el cas concret de la Fira de l'Avet d'Espinelves, a la qual malgrat rebre un nombrós nombre de visitants, molts dels quals provinents de grans àrees urbanes com la de Barcelona, tan sols es pot accedir en transport públic amb el bus de la línia 442 de Sagalés, que comunica Vic amb el poble de les Guilleries només els dimarts i divendres feiners amb dues expedicions per sentit: una a quarts de deu del matí i una altra a quarts de dues del migdia. En caure el dia festiu del 6 de desembre en dimarts, l'únic dia de tots els que ha durat la Fira de l'Avet -del 3 a l'11 de desembre- en què

s'hi podia accedir en transport públic era el darrer divendres, dia 9, i tal com avançava a l'article no em vaig voler perdre l'experiència d'anar-hi. O intentar-ho. Hi aniria amb el bus que surt de Vic a les 9:20h i en tornaria amb el que surt a les 13:25h d'Espinelles.

Cal apuntar que, des del 2020, la línia 442 -que com deia comunica Vic i Espinelles, a part de fer parada a Calldetenes i a la Fullaca- funciona a la demanda: cal reservar prèviament el trajecte a través de l'App, la web o el telèfon de Sagalés 24 hores abans per tal que el bus circuli. També és interessant veure com, malgrat passar a ser a la demanda, l'oferta de la línia de bus no ha millorat en cap sentit (per exemple, oferint trajectes a la tarda o la resta de dies de la setmana), de manera que es pot dir que el canvi només beneficia a l'empresa operadora del servei, que s'estalvia els costos de moure un autobús buit si no hi ha demanda, però perjudica els usuaris, pels que respecte la situació anterior només s'hi ha afegit el requisit de fer la reserva prèvia però cap millora. En definitiva, el típic servei per complir l'expedient, poder dir que el transport públic existeix en aquests pobles i excusar-se en la poca demanda que una línia tan pèssima pot satisfer per negar ampliar el servei.

En el meu cas, per intentar assegurar que la reserva fos efectiva, vaig trucar dimecres 7 de desembre (dia laborable) al telèfon de Sagalés indicat a l'horari. En no respondre després de minuts de la típica música d'espera, vaig optar per descarregar-me l'App Sagalés On Demand i fer la reserva per allà, malgrat fins divendres mateix apareixia un avís que deia que la línia és a la demanda i que cal fer la reserva -just el que havia fet! Avisos com aquest no donen gaire confiança, i divendres m'esperava qualsevol cosa a l'estació de busos de Vic.

Malgrat la meva desconfiança prèvia, divendres a les 9:20h el bus cap a Espinelles ens estava esperant a l'estació de busos de Vic -on, per cert, no hi ha cap andana amb aquesta línia indicada. Érem tres passatgers: jo i dues dones que havien vingut en tren des d'una ciutat de l'àrea metropolitana de Barcelona i que també s'havien proposat anar a visitar la fira sense haver d'utilitzar el cotxe. Elles havien fet la reserva per telèfon, també de la tornada.

Un cop a dins del bus, de 40 places, la màquina validadora de bitllets no funcionava, i com que tots tres anàvem a viatjar amb T-Casual (d'almenys les 2 zones entre Vic i Espinelles) ens va sortir el trajecte gratis -i sense comprovant de viatge, tot sigui dit. En no haver demanat ningú que parés a Calldetenes ni a la Fullaca, el bus ens va dur directament a Espinelles.

La parada habitual de la línia 442 a Espinelles és a la plaça de l'Església, segons la informació de la línia. En haver-hi la fira, no podia entrar-hi. Conseqüentment, la conductora ens va deixar a l'esplanada de la sortida cap a Viladrau, un cop creuat el torrent de Serrallonga, habilitada com a aparcament i ens va assegurar que a la tornada, el bus de les 13:25 h ens recolliria allà. No cal dir que aquell ni cap punt al poble estava habilitat ni indicat com a parada de bus durant la Fira de l'Avet, tot i haver-hi, en canvi, tot un sistema d'aparcaments per a cotxes i un dispositiu especial de circulació rodada dins del poble i en tots els accessos organitzat per a la fira. El pas de l'autobús era una raresa que havia de buscar com deixar baixar els maniàtics passatgers que no hi accedien en cotxe.

Aparcaments per a cotxes habilitats divendres passat a Espinelves amb motiu de la Fira de l'Avet Foto: Arnau Comajoan

Fins aquí, malgrat haver d'improvisar la parada, tot raonablement bé. Va ser per al trajecte de tornada que van tornar-me a la memòria les pitjors experiències en autobusos per l'Europa de l'Est. Amb força minuts d'antelació, tots tres estàvem esperant el bus a l'aparcament on al matí ens havia deixat el bus d'anada, sabent també que en cas d'aturar-se en algun altre punt previ a arribar-hi el bus hauria de passar-hi igualment per sortir del poble, ja que pel dispositiu de la fira els accessos a Espinelves són d'un sol sentit.

Doncs bé, aquest bus de les 13:25h de divendres passat encara l'estem esperant, perquè no va aparèixer al punt on se'ns havia indicat ni minuts abans de l'hora ni tampoc durant l'hora i mitja següent, quan sense més remei ens van venir a buscar en cotxe des de Vic. Esperar a la següent expedició de la línia, dimarts vinent, no era una opció gaire atractiva. Que Sagalés ens deixés tirats a Espinelves és especialment greu quan, per estalviar-se costos com explicava abans, requereix reservar el servei prèviament i, per tant, tenia constància que hi havia 3 persones esperant el bus, a les quals precisament havia dut unes hores abans. Trucar a Sagalés -tant al telèfon fix que surt als horaris de la línia com al 902 general de la companyia- va ser inútil, en no aconseguir parlar en ningú tot i ser dia laborable. Apel·lar el compte de Twitter tampoc ho va resultar ser gaire, ja que la resposta no va arribar fins a quarts de sis de la tarda, informant-me que la línia només funciona amb reserva prèvia. Ostres, qui ho diria! Amb tot, la situació encara era més seriosa si tenim en compte que una de les usuàries que l'esperaven és una persona amb discapacitat que va arribar a patir un atac d'ansietat en veure que el bus no arribava després d'esperar i esperar.

Per fer-s'ho mirar, tot plegat, i no tan sols per part de l'empresa concessionària d'un servei públic que va incomplir, sinó per la pròpia administració titular de la línia, la Direcció General de Transports i Mobilitat de la Generalitat, i les administracions locals per a les que el transport públic hauria d'estar molt més a l'ordre del dia per posar-se a fer front, alguna hora, a l'ús generalitzat i pràcticament total del vehicle privat a les zones rurals, fins i tot en esdeveniments com la Fira de

l'Avet on hi ha fluxos provinents d'àrees urbanes que segurament es podrien traspasar al transport públic amb una mica de voluntat. La imatge que l'experiència de divendres projecta és de desídia total, i la realitat dubto que en disti gaire.